

Program Kariérního rozvoje

Metodická příručka pro ředitele základních a středních škol k realizaci „Programu rozvoje osobnosti žáka v oblasti profesní orientace“

Obsah:

Rozvoj osobnosti žáka v oblasti profesní orientace.....	1
Úvod - Význam a úskalí volby povolání	2
Hlavní body systematické podpory žáků CMG a MŠ v Prostějově při volbě povolání.....	7
Klíčové aktéři školy při volbě budoucího povolání žáků – třídní učitel a kariérní poradce	13
Metodika seminářů pro třídní učitele	14
Profesní portfolio žáka.....	16
Kariérní praxe.....	17
Spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků v oblasti volby budoucího povolání žáků....	19
Autoevaluace programu profesního rozvoje osobnosti žáka v oblasti profesní orientace....	20
Závěr	24

Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.1.26/03.0006
Název projektu:	Cílevědomě za budoucím povoláním
Název a číslo globálního grantu:	Zvyšování kvality ve vzdělávání v Olomouckém kraji II - CZ.1.07/1.1.26
Název a číslo oblasti podpory:	Zvyšování kvality ve vzdělávání v Olomouckém kraji II - CZ.1.07/1.1.26
Datum zahájení realizace projektu:	1. 4. 2014
Datum ukončení realizace projektu:	31. 12. 2014
Metodický portál:	http://kariera.cmgpv.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozvoj osobnosti žáka v oblasti profesní orientace

Cílem předkládané metodiky je nabídnout ředitelům základních a středních škol, především pak ředitelům víceletých gymnázií, návod na jednu z možností, jak zavést do školního vzdělávacího programu systém, kterým je možno cíleně rozvíjet profesní zaměření osobnosti žáka. Předkládaný program byl vytvořen a ověřen v rámci projektu OP VK „Cílevědomě za budoucím povoláním“ v osmiletém studijním cyklu Cyrilometodějského gymnázia a mateřské školy v Prostějově v roce 2014 a stal se trvalou součástí školního vzdělávacího programu této školy.

Obsah:

1. Úvod – význam a úskalí volby povolání
2. Hlavní body systematické podpory žáků CMG a MŠ v Prostějově při volbě povolání
3. Klíčoví aktéři školy při volbě budoucího povolání žáků – třídní učitel a kariérní poradce
4. Metodika seminářů pro třídní učitele
5. Profesní portfolio
6. Kariérní praxe
7. Spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků v oblasti volby budoucího povolání žáků
8. Autoevaluace programu profesního rozvoje osobnosti žáka v oblasti profesní orientace
9. Závěr

Úvod - Význam a úskalí volby povolání

Cílem vzdělávání je podle Jana Sokola pomáhat mladým lidem v jejich rozvoji od dítěte k dospělému člověku především v oblastech:

- a) rozvoje osobnosti,
- b) rozvoje schopnosti žít s druhými lidmi,
- c) specificky se ve společnosti uplatnit.

Schopnost „specificky se ve společnosti uplatnit“ znamená mimo jiné pomoci mladým lidem objevit jejich budoucí povolání a na toto povolání je co nejlépe připravit. Uplatnění se ve společnosti prostřednictvím vlastní aktivní činnosti je důležitou součástí smysluplnosti lidského života. Absence uplatnění se ve společnosti vede k destrukci lidské osobnosti.

Základním předpokladem úspěšné poradenské činnosti v oblasti volby povolání je především úcta k mladému člověku. Ta pramení v přesvědčení, že každý člověk má jedinečné nadání. Kombinace osobnostních vlastností každého člověka je jedinečná a vytváří možnost jedinečného uplatnění se ve společnosti. Dalším důležitým předpokladem poradenské činnosti je respekt k mladému člověku z hlediska toho, z jakého prostředí do školy přichází a co v životě prožil. Každý člověk ve svém životě zažije mnoho dobrého, ale také mnoho ústrků a zklamání. To vše formuje jeho osobnost. Právě respekt k tomu, co druhý člověk prožil a co se často nikdy nedozvíme, má pracovníky, kteří vykonávají pomáhající profesi (a tou poradenská činnost je), vést k tomu, že přijímají mladého člověka takového, jaký je, i se všemi chybami a nedostatky. Chyby a nedostatky dětí, žáků a studentů nemají vést pedagoga k tomu, aby práci s mladým člověkem vzdal, ale aby se hlouběji zamyslel nad možností adekvátních pedagogických podpor.

Volbu povolání žáka ovlivňují faktory vnitřní a vnější. K vnitřním činitelům patří především vrozené vlohy, které působením vnějších vlivů mohou být aktivovány a projevit se formou zájmů, koníčků či zálib, zvýšené aktivity v určité oblasti při vyučování a podobně. Z tohoto pohledu je velmi důležité, aby dítě vyrůstalo v podnětném prostředí harmonické rodiny i podnětném a pozorném prostředí školy. Rodiče a později i pedagogové mladého člověka provází a sledují reakce dítěte na různé typy podnětů. Je vhodné podporovat mladého člověka v těch zájmech, na které je jeho reakce nejpozitivnější.

K vnějším faktorům patří především kultura společnosti, ve které mladý člověk vyrůstá, dále rodina a její širší společenství, škola, přátelé, média a další.

Klíčovou roli i při volbě budoucího povolání ve škole mají ti učitelé, kteří motivují své žáky vlastním příkladem, svoji osobností. I z tohoto pohledu je velmi důležité, aby se práci s mládeží věnovali kultivovaní lidé s širokým rozhledem, vzděláním a zájmy. Je důležité, aby se vysoké školy vzdělávající budoucí učitele zaměřili nejen na znalosti spojené s odborností vyučovaného předmětu, ale i na celkovou kultivaci osobnosti budoucího pedagoga. Největší příležitosti podpořit žáka při volbě budoucího povolání mají třídní učitel a kariérní poradce. Třídní učitel má možnost ovlivňovat volbu budoucího povolání mladého člověka díky tomu, že žáka zná nejlépe a úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáka. Úlohou kariérního poradce je pak ve spolupráci s třídním učitelem žákovi i jeho zákonným zástupcům představit různá povolání, ukázat studijní cestu vedoucí k jejich dosažení a pomoci překonat administrativní překážky (přihláška, přijímací řízení aj.).

Některá úskalí na straně žáka při volbě budoucího povolání a vybrané možnosti jejich eliminace:

Úskalí	Možnost eliminace úskalí
<p>Žák neví, jaké povolání si zvolit. Neví, co ho baví. Nejeví zájem o žádnou oblast, která by mohla souviset s volbou budoucího povolání</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Nabídnout test nadání, zájmů a studijních předpokladů b) Sledovat volnočasové aktivity žáka c) Žák absolvuje kariérní praxi d) Exkurze na různá pracoviště e) Setkání s lidmi různé profese například formou školního „křesla pro hosta“ f) Rozhovor se zákonnými zástupci, trenérem či dalším člověkem, který žáka dobře zná g) Tvorba profesního portfolia
<p>Žák neví, co která profese obnáší, jaký je charakter činností jednotlivých profesí</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Exkurze na různá pracoviště b) Zvát do školy zástupci různých profesí – beseda „křeslo pro hosta“ spojené s videoprojekcí c) Kariérní praxe se závěrečnou konferencí žáků
<p>Žák si vybírá povolání, které je nerealizovatelné z objektivních důvodů (zdravotní stav)</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Velmi šetrný rozhovor se žákem vedený především tak, že mu je nabídnuto vhodnější povolání b) Usměrnit jeho zájem jiným směrem, důležitá je spolupráce se zákonnými zástupci c) Využít metody uvedené v první řádce
<p>Žák si vybírá povolání, které je těžko realizovatelné (pilot dopravního letadla)</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Za vhodné považujeme nebrat mladému člověku jeho sny, ale: <ul style="list-style-type: none"> a. Vyznačit žákovi cestu vedoucí k naplnění snu b. Nabídnout mu i jinou alternativu – viz metody uvedené v prvním řádku
<p>Žák si vybírá povolání, ve kterém těžko najde uplatnění (management)</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Probrat se žákem cestu vedoucí k tomu, aby povolání, na které se chce studiem připravovat, dosáhl b) Nabídnout mu jiná povolání – viz první řádek

Některá úskalí na straně zákoných zástupců (rodičů) při volbě budoucího povolání a vybrané možnosti jejich eliminace:

Úskalí	Možnost eliminace úskalí
Zákonný zástupce se o žáka nezajímá, je mu lhostejné jeho budoucí uplatnění ve společnosti	<ul style="list-style-type: none"> a) Rozhovor se zákonným zástupcem, ve kterém mu vysvětlíme klíčovou roli dobré volby povolání pro další život mladého člověka b) Škola do jisté míry při volbě povolání supluje rodinu
Zákonný zástupce má představy o budoucím povolání žáka, které neodpovídají možnostem žáka	<ul style="list-style-type: none"> a) Seznámit zákonného zástupce s cestou vedoucí k žádané volbě povolání, nároky přijímacího řízení na žádanou školu, návštěva školy, vyzkoušet přijímací zkoušky „nanečisto“ apod. b) Nabídnout testy studijních předpokladů
Snaha rodičů vybrat pro své děti takové povolání, při kterém „se nenadřou“ nebo „neušpiní“. Je to snaha směřovat děti na povolání administrativní povahy, často bez ohledu na zájem, nadání, možnosti svých dětí i bez ohledu na možnost uplatnění na trhu práce.	<ul style="list-style-type: none"> a) Osvětová činnost školy mezi zákonnými zástupci o možnostech uplatnění absolventů technických oborů středních odborných škol a učilišť b) Seznámení s mírou nezaměstnanosti administrativních oborů a poptávkou trhu práce po absolventech technických středních odborných škol a učilišť c) Seznámení rodičů i žáků s moderními trendy výroby v průmyslových podnicích a o možnostech výdělků v technických oborech d) Formou technických školních kroužků podporovat zájem žáků o technické obory e) Spolupráce školy a podnikatelského subjektu v rámci exkurzí, využití dílen apod.
Finanční možnosti zákoných zástupců neumožňují podporovat žáka na studiu (např. internátní škola)	<ul style="list-style-type: none"> a) Hledat možnosti podpory studia žáka (obecní úřad, možnost podpory studujícího žáka nad rámec sociálních dávek, pokud tyto nedostačují) b) Jednat se zvolenou školou o možnosti sociálního stipendia c) Zvolit náhradní řešení – školu v místě trvalého bydliště žáka či školu dostupnou k dennímu dojíždění

Některá úskalí na straně školy při volbě budoucího povolání a vybrané možnosti jejich eliminace:

Úskalí	Možnost eliminace úskalí
Nedostatek časového prostoru kariérního poradce věnovat se poradenské činnosti	<ul style="list-style-type: none"> a) Oddělit funkcí výchovného a kariérního poradce b) Nepřipustit u kariérního poradce přesčasové hodiny c) Maximálně využít možnost snížení přímé vyučovací povinnosti kariérního poradce d) Nezatěžovat kariérního poradce v rámci školy dalšími úkoly
Třídní učitel nezná žákovy silné a slabé stránky, nezná jeho zájmy apod.	<ul style="list-style-type: none"> a) Zavést týdenní třídnické hodiny b) Vytvořit náplň třídnických hodin – TU pracuje s celým týmem žáků c) Pravidelné individuální pohovory třídního učitele s každým žákem d) Společné aktivity třídy s třídním učitelem, při kterých třídní tým řeší různé úkoly (příprava výletu, exkurze, vystoupení třídy na školní akademii apod.). Při této činnosti žáci pracují v různých týmových rolích a třídní učitel blíže poznává osobnost žáka. e) Pravidelné rozhovory se zákonnými zástupci žáka o zájmech žáka (možno i za přítomnosti žáka) f) Testy nadání, zájmů, studijních předpokladů, tvorba profesního portfolia
Kariérní poradce nezná dostatečně jednotlivá povolání (náplně práce, úskalí apod.), která žákům může nabízet. Tento problém není až tak výjimečný vzhledem ke skutečnosti, že většina pedagogů nikdy nedělala jinou profesi než profesi učitele	<ul style="list-style-type: none"> a) Se žáky realizovat exkurze na různá pracoviště b) Zvat do školy na besedy se žáky zástupce různých profesí (křeslo pro hosta) c) Návštěva různých pracovišť např. v rámci kariérní praxe žáků
Kariérní poradce nemá čas pravidelně se setkávat se žáky	<ul style="list-style-type: none"> a) Po domluvě s třídním učitelem vytvořit prostor v rámci třídnických hodin b) V posledním ročníku zavést předmět „Volba povolání“ c) Zavést konzultační hodiny kariérního poradce pro žáky
Kariérní poradce nemá čas pravidelně se setkávat se zákonnými zástupci žáků	<ul style="list-style-type: none"> a) Po domluvě s třídním učitelem vytvořit prostor v rámci třídních schůzek – má charakter pouze informační b) Zavést konzultační hodiny kariérního poradce pro zákonné zástupce c) Zavést pravidelné rozhovory třídního učitele a kariérního poradce jednotlivě se všemi zákonnými zástupci všech žáků (např. v druhém pololetí předposledního ročníku a v prvním pololetí posledního ročníku docházky do školy)

Poznámka:

Je samozřejmé, že cílem všech aktérů volby budoucího povolání žáků je najít žákovi takový obor, který by odpovídal jeho nadání a zájmům. Na druhou stranu je třeba podotknout, že neméně důležité při

zvažování budoucího povolání žáka je posuzovat volbu z hlediska možnosti uplatnění se na trhu práce. Často je i vhodné, aby zájem zůstal celoživotním koníčkem a volba povolání odpovídala možnostem trhu práce, než doporučit další studium připravující na povolání, ve kterém absolvent s velkou pravděpodobností nikdy nenajde uplatnění a bude se muset buď rekvalifikovat (další nároky na čas i finance) či se absolvent takového oboru ocitne na seznamech nezaměstnaných úřadu práce. Potřeba mít smysluplné uplatnění, být společnosti užitečný a zaujmout ve společnosti důstojné místo je pro sebeúctu a sebedůvěru každého člověka klíčová. Nenaplnění této potřeby velmi snadno vede k destrukci osobnosti mladého člověka.

Hlavní body systematické podpory žáků CMG a MŠ v Prostějově při volbě povolání

Program profesního rozvoje osobnosti žáka Cyrilometodějského gymnázia a mateřské školy v Prostějově zavedl tato opatření:

1. **Organizační změny**
 - a. Zavedení třídnických hodin do školního rozvrhu s dotací 1 hodina týdně
 - b. Započítání třídnické hodiny do úvazků třídních učitelů
 - c. Ustanovení kariérního poradce jako samostatné funkce ve škole
 - d. Konzultační hodiny pro rodiče
2. **Aktivity žáků**
 - a. Třídnické hodiny
 - b. Testy nadání, zájmů a profesní orientace
 - c. Profesní portfolio žáka
 - d. Týdenní kariérní praxe na reálném pracovišti při stínování zvolené profese
 - e. Individuální rozhovory se žákem
 - f. Besedy s absolventy školy, kteří studují různé obory na vysokých či vyšších odborných školách
 - g. Beseda s pracovníkem úřadu práce, personalistou velkého podniku a zástupcem personální agentury
 - h. Návštěvy dnů otevřených dveří navazujících škol a veletrhů navazujícího vzdělávání
3. **Vedení třídních učitelů kariérním poradcem, další vzdělávání třídních učitelů**
4. **Další podpůrné aktivity**
 - a. Zavedení etické výchovy pro podporu sebereflexe žáka a reflexe společenství
 - b. Podpora volnočasových aktivit na škole formou různých kroužků a dílen
5. **Další zvažované aktivity a organizační úpravy**
 - a. Zavedení předmětu „Volba dalšího studia a povolání“ v posledním ročníku studia

K jednotlivým opatřením:

1. Organizační změny

a) Zavedení třídnických hodin do školního rozvrhu s dotací 1 hodina týdně

Zdůvodnění:

Na třídním učiteli spočívá podstatná část kariérního rozvoje žáků. Pokud má třídní učitel se žákem systematicky pracovat v oblasti kariérního rozvoje, potřebuje mít pro tuto práci vyčleněn časový prostor. Třídnické hodiny vytvářejí prostor i pro širší práci v oblasti podpory rozvoje osobnosti žáka a pro koučování celého třídního týmu.

Způsob realizace na CMG:

Vzhledem k časové vytíženosti žáků a náročnosti rozvrhu bylo reálné zavést pravidelnou třídnickou hodinu v třídách osmiletého gymnázia prima, sekunda, tercie, kvarta a oktáva. Ve třídách kvinta, sexta a septima se třídnická hodina uskutečňovala nepravidelně, což je nouzové řešení. Cílem je zavést třídnickou hodinu ve všech ročnících studia.

b) Započítání třídnické hodiny do úvazků třídních učitelů

Zdůvodnění:

Vedení třídnické hodiny není v žádném případě snazší práce než běžná výuka, spíše naopak. Pokud se má stát třídnická hodina samozřejmou součástí pracovních činností učitele, považujeme započítání třídnické hodiny do úvazků učitelů za jediné vhodné řešení.

Poznámka:

Započítat třídnickou hodinu do úvazku učitele bylo na CMG a MŠ v Prostějově možné díky tomu, že CMG je církevní školou a řídí se v oblasti pracovně právní částečně jinými předpisy.

c) Ustanovení kariérního poradce jako samostatné funkce ve škole

Zdůvodnění:

Pokud má kariérní poradce svoji funkci vykonávat v celém rozsahu požadovaném tímto projektem, není reálné sdružovat ji s jinou funkcí (např. výchovným poradcem).

d) Konzultační hodiny pro rodiče

Zdůvodnění:

Zájmem rodiče i pedagoga je podpora dítěte ve všech oblastech jeho rozvoje. K tomu je třeba vzájemná spolupráce, sdílení informací a synergie působení. Vzájemná důvěra, že rodičům i pedagogům jde skutečně o podporu dítěte, je předpokladem úspěšné podpory. Pravidelná setkávání vzájemnou důvěrou mezi rodiči a učiteli postupně budují.

Forma realizace:

Třídní schůzky probíhají vedle společného setkání také formou individuálních konzultací např. s tímto časovým rozvrhem:

- 14:30 – 16:00 Individuální konzultace rodičů
- 16:00 – 16:30 Společné informace všem rodičům v kmenové učebně
- 16:30 – 18:00 Individuální konzultace rodičů

Mimo tyto pravidelné konzultace jsou samozřejmé individuální konzultace rodičů žáků s třídním učitelem a kariérním poradcem podle vzájemné domluvy. Kariérní poradce má vypsané pravidelné konzultační hodiny pro žáky i rodiče.

2. Aktivita žáků

a) Třídnické hodiny

Náplň třídnických hodin:

Vedle běžné práce třídního učitele byla připravena činnost, kterou třídní učitel se svými žáky realizoval během třídnických hodin: práce s profesním portfoliem, testy nadání, testy zájmů, testy profesní orientace a další (viz Metodika kariérního rozvoje). Třídní učitelé v průběhu celého projektu absolvovali vzdělávací semináře, jak pracovat se žáky při třídnických hodinách v oblasti volby budoucího povolání.

Vhodné je, aby kariérní poradce vedl semináře pro třídní učitele v průběhu celého školního roku. Semináře se od instruktážní formy stále více stávají diskusními setkáními, konzultacemi, případnými konferencemi a předáváním příkladů dobré praxe.

b) Testy nadání, zájmů a profesní orientace

Zdůvodnění:

Testy nadání, zájmů a profesní orientace mají pomocný charakter. Často však mohou nejen učitelům, ale i rodičům a žákům odhalit překvapivé skutečnosti.

Druhy a použití testů:

Viz Metodika kariérního rozvoje.

c) Profesní portfolio žáka

Charakter portfolia:

Jedná se o sběrové portfolio, ve kterém je však sledován jednoznačný cíl: podporovat žáka v tom, aby objevoval svoji budoucí profesní dráhu. Závěrem celého portfolia, které žák vede od sekundy (sedmá třída ZŠ), je dojít k jasnému a reálnému rozhodnutí o své budoucí profesi a studijní cestě k jejímu dosažení. Objevení své budoucí profese a znalost cesty k jejímu dosažení (vytvoření jasné myšlenkové vize) je předpokladem motivovaného studia i dosažení cíle.

Poznámka:

Více viz samostatná kapitola o portfoliu žáka.

d) Týdenní kariérní praxe na reálném pracovišti při stínování zvolené profese

Zdůvodnění:

Dnešním mladým lidem často chybí konkrétní představa o pracovní náplni profesí a to včetně té, kterou by v budoucnu chtěli dělat. Jejich představy o profesi často vycházejí ze zkrácených filmových podání apod. Týdenní pobyt na pracovišti, stínování profese, tj. sledování činností, které tvoří pracovní náplň profese v reálném prostředí pracoviště a možnost konzultovat činnosti s konkrétním pracovníkem, vytváří nejen představu, ale konkrétní zkušenost s profesí.

Stručné představení praxe:

Praxi musí předcházet uzavření dohody se zaměstnavatelem, pracovníkem, ale také seznámení a souhlas rodičů s praxí a vstupní seminář pro studenty, kteří budou praxi absolvovat. V průběhu týdenní praxe je ustanovena kontaktní osoba, která na praxi studenta navštíví. Na závěr praxe studenti zpracují prezentaci, ve které pracovní náplň stínované profese představí spolužákům. Více viz samostatná kapitola „Kariérní praxe“

e) Individuální rozhovory třídního učitele a kariérního poradce se žákem

Zdůvodnění:

Schopnost třídního učitele a kariérního poradce udělat si čas na každého žáka je součástí vyjádření úcty a respektu k osobnosti žáka a tím základem budování vzájemné důvěry a otevřenosti mezi žákem a pedagogem. Zpravidla jsou k osobnímu rozhovoru voláni pouze problémoví žáci či žáci, po kterých učitel něco chce. Individuální rozhovor třídního učitele či kariérního poradce se žákem ohledně volby jeho budoucího povolání a studijní cesty k tomuto povolání má zcela odlišný charakter – je především nasloucháním osobnosti žáka.

Cíle a náplň individuálního rozhovoru třídního učitele a kariérního poradce se žákem:

Prvořadým cílem je naslouchat a porozumět žákovi, získat jeho důvěru. Teprve po té, co pedagog porozuměl osobnosti žáka a konzultoval svůj pohled na žáka s rodiči a došlo k souladu, může provádět velmi citlivou intervenci v rámci rozhovoru. Cílem rozhovoru přitom není žáka o něčem přesvědčit, ale v dlouhodobé spolupráci s rodiči mladého člověka vést k tomu, aby určité skutečnosti sám objevil. Teprve pak je přijme a budou proměňovat jeho život. Individuální rozhovor je záležitostí velice náročnou, na kterou se pedagog musí dobře připravit. Aby individuální rozhovory nebyly pouze nerealizovaným přáním, je třeba si na ně vyčlenit pravidelný čas v pracovním rozvrhu pedagoga.

f) Besedy s absolventy školy studující různé obory dalšího studia

Cílová skupina:

Studenti posledního a předposledního ročníku (na osmiletém gymnáziu studenti septimy a oktávy)

Zdůvodnění:

Bývalí absolventi školy se s mladšími spolužáky znají a mají k sobě důvěru. Mají podobné potřeby a používají jazyk, kterým si rozumí. Absolventi navíc přinášejí bezprostřední zkušenosti se studiem a představují velmi efektivní motivaci ke studiu i cenné rady mladším spolužákům.

Forma realizace:

Dvouhodinová beseda pro poslední ročník studia a zájemce z předposledního ročníku s absolventy školy, kteří studují různé obory na různých školách.

g) Beseda s pracovníkem úřadu práce, personalistou velkého podniku a zástupcem personální agentury

V předposledním a posledním ročníku studia proběhly besedy s uvedenými odborníky s těmito cíli:

Beseda s pracovníkem úřadu práce

Jejím cílem bylo seznámit studenty s lokální nabídkou trhu práce a možnostmi najít uplatnění podle zamýšlené budoucí profese.

Beseda s personalistou velkého podniku

Jejím cílem bylo seznámit žáky s požadavky zaměstnavatele na absolventy především s ohledem na jejich měkké kompetence, ale také na způsob vystupování, oblékání, psaním CV a žádosti o přijetí do pracovního poměru, vedení přijímacího pohovoru, možnostmi dalšího rozvoje pracovníků firmy, způsobů jednání se zástupci firmy o navýšení mzdy a další.

Beseda se zástupcem personální agentury

Jejím cílem bylo seznámit žáky s činností personální agentury, s požadavky trhu práce v národním i nadnárodním měřítku po jednotlivých profesích a s požadavky tuzemských i zahraničních zaměstnavatelů na své budoucí pracovníky. Dále byli žáci seznámeni se způsoby tvorby vlastního pozitivního image a profesního portfolia po nástupu do zaměstnání.

h) Návštěvy dnů otevřených dveří navazujících škol a veletrh navazujícího vzdělávání

Cílová skupina:

Žáci posledního a předposledního ročníku školy

Zdůvodnění:

Získat konkrétní představu o možnostech dalšího studia a seznámení se s prostředím škol

Forma realizace:

Osvědčilo se neorganizovat společné návštěvy, ale vytvořit prostor pouze pro individuální návštěvu veletrhu zájemcům z řad studentů. Jednoznačně se osvědčilo upřednostnit dny otevřených dveří škol před veletrhy dalšího vzdělávání. Za efektivní považujeme kontakt žáků, kteří zvažují studium na uvedené škole, a žáků, kteří na škole studují.

3. Vedení třídních učitelů kariérním poradcem, další vzdělávání třídních učitelů

Cíl:

- Vést třídní učitele při realizaci kariérní praxe
- Rozšiřovat dovednost koučovat třídní tým

Forma vedení třídních učitelů kariérním poradcem:

Pracovní seminář zhruba jedenkrát měsíčně na aktuální téma profesního rozvoje osobnosti žáků v rámci třídnických hodin, předání materiálů, diskuse nad problémy, sdílení dobré praxe, případné minikonference.

Viz Metodika seminářů pro třídní učitele níže

4. Další podpůrné aktivity

a) Zavedení etické výchovy pro prohloubení sebereflexe žáka a reflexe společnosti

Zdůvodnění:

Schopnost objevit vlastní budoucí profesní dráhu a budoucí povolání vyžaduje vedle znalostí jednotlivých profesí také schopnost porozumět sám sobě a objevit, co chce. Schopnost porozumět sám sobě vyžaduje velkou míru sebereflexe. Kterou však nenajdeme v obsahové náplni žádného vzdělávacího oboru v základním ani středním vzdělávání. Výbornou příležitostí k prohloubení sebereflexe dává etická výchova.

Forma zavedení etické výchovy:

Základní vzdělávání nabízí etickou výchovu jako doplňující vzdělávací obor.

b) Podpora volnočasových aktivit na škole formou různých kroužků a dílen

Zdůvodnění:

Budoucí profese by měla navazovat na nadání a zájmy žáků a zároveň odpovídat možnostem uplatnění na trhu práce. Nežádá se, aby mladí lidé i technické nadání, ale toto nadání nemá možnost se vzhledem ke vzdělávacímu obsahu základních škol a některých středních škol (gymnázií, lyceí) projevit. Možnost objevit a prohloubit toto nadání nabízí zájmové vzdělávání realizované přímo na škole.

Forma zavedení volnočasových aktivit do školy:

Na 2. stupni základních škol je možné zájmové vzdělávání realizovat v rámci školního klubu. Na středních školách je možné realizovat zájmové vzdělávání ve spolupráci se střediskem volného času mládeže.

Při realizaci kariérního rozvoje na CMGaMŠ v Prostějově jsme využili obě uváděné možnosti.

5. Další zvažované aktivity a organizační úpravy

a) Zavedení předmětu „Volba dalšího studia a povolání“ v posledním ročníku studia

Zdůvodnění:

Poslední ročník studia je pro volbu budoucího povolání a tím i volbu dalšího studia kritický. Je třeba nejen uzavřít rozhodování a vybrat určité, pokud možno navzájem blízké možnosti profesní kariéry a cesty k ní, ale také překonat všechny administrativní bariéry spojené s návštěvou dne otevřených dveří na školách, veletrhem vysokoškolského vzdělávání, vyhledáváním zdrojů informací, podávání přihlášek, zjišťování podmínek konání přijímacího řízení a další.

Forma zavedení:

1 hodina týdně v posledním ročníku školy. Vyučuje kariérní poradce.

Klíčoví aktéři školy při volbě budoucího povolání žáků – třídní učitel a kariérní poradce

Úkoly třídního učitele při volbě budoucího povolání žáků a při realizaci projektu kariérního rozvoje žáků:

- a) Poznat osobnost žáka, jeho silné i slabé stránky, zájmy, nadání a to ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky školy
- b) Poznat rodinné zázemí žáka a úzce spolupracovat s jeho zákonným zástupcem. Koordinovat působení školy a rodiny tak, aby docházelo k synergii společného působení i v oblasti volby budoucího povolání. Informovat rodiče o možnostech volby povolání i o všech aktivitách školy v oblasti práce se žákem v oblasti kariérního poradenství a vyžádat si souhlas zákonných zástupců při realizaci programu kariérního rozvoje.
- c) Koordinovat poskytovanou podporu ze strany učitelů k žákovi při rozvíjení jeho nadání a zájmů směrem k volbě budoucího povolání
- d) Úzce spolupracovat s kariérním poradcem ohledně možností volby budoucího povolání a dalšího studia podle zájmů a nadání žáka i možností trhu práce
- e) Vést třídnické hodiny
- f) Vést žáka při tvorbě profesního portfolia, poskytovat žákovi pozitivní zpětnou vazbu
- g) Vést individuální rozhovory se žákem
- h) Stále se vzdělávat v oblasti vedení třídního týmu a rozvoje osobnosti mladého člověka a to i v oblasti volby budoucího povolání

Úkoly kariérního poradce při volbě budoucího povolání žáků a realizaci projektu kariérního rozvoje žáků:

- a) Být vedoucím projektu kariérního rozvoje žáků
- b) Vést třídní učitele při jejich práci se třídou a jednotlivými žáky v oblasti kariérního poradenství, vést semináře třídních učitelů
- c) Představit rodičům projekt kariérního rozvoje, jeho cíle i etapy a získat rodiče pro spolupráci se školou při formulování kariérní cesty žáka
- d) Znat požadavky trhu práce v regionu, ve kterém se předpokládá uplatnění absolventů školy
- e) Znat trendy potřeb trhu práce, být v kontaktu s úřadem práce
- f) Znat pracovní náplně jednotlivých typů profesí, znát pracoviště, firmy a jejich možnosti poskytovat podporu zaměstnancům, být v kontaktu se zaměstnavatelskými svazy
- g) Kompletně zajišťovat a vést kariérní praxi žáků
- h) Provádět autoevaluaci projektu kariérního rozvoje a pracovat na zkvalitňování poskytované služby formou projektu
- i) Stále se vzdělávat v oblasti poskytování kariérního poradenství

Úvod do karierní praxe, práce s profesním portfoliem v třídnických hodinách

Cíl:

- Seznámit třídní učitele s důvody pro zavedení programu
- Seznámit třídní učitele s jejich rolí v projektu
- Představit učitelům aktivity programu

V úvodním semináři seznámíme učitele s problematikou volby povolání u žáků a s důvody zavedení programu Karierního poradenství na škole. Zmíníme úskalí, se kterými se setkávají různé cílové skupiny při hledání vhodné profesní kariéry. Seznámíme učitele s hlavními body systematické podpory žáků a s rolí klíčových aktérů v systému profesního poradenství.

Zdrojem informací k tomuto semináři je zejména příručka Program Karierního rozvoje.

Metodické pokyny k práci s pracovními listy, práce s pracovními listy

Cíl:

- Představit třídním učitelům sadu pracovních listů a sadu metodik
- Seznámit třídní učitele s východiskem práce s pracovními listy
- Představit třídním učitelům metody práce v třídnických hodinách
- Seznámit učitele s nároky na ně kladenými
- Získat zpětnou vazbu z práce s pracovními listy

Po úvodním seznámení s celkovým konceptem Programu Karierního rozvoje přecházíme k praktickým součástem, které se budou týkat přímo práce třídních učitelů. Představíme třídním učitelům sadu pracovních listů, které si mohou prohlédnout a později s nimi během semináře budou pracovat. Ke každému pracovnímu listu přísluší metodika práce, kterou si třídní učitel nastuduje před třídnickou hodinou. Vysvětlíme třídním učitelům metody, které se při práci s pracovními listy využívají. Je to práce s textem, samostatná práce žáka, diskuze ve dvojicích a diskuze v rámci celé třídy.

Seznámíme učitele také s nároky, které jsou na ně kladeny:

- Učitel je seznámen s každou aktivitou do té míry, že zná dobře každý pracovní list, ke každému listu jsou vytvořeny metodické pokyny.
- U některých pracovních listů je i správné řešení, pokud je třeba.
- Žákům je třeba poskytnout dostatečný časový prostor pro vypracování úkolu.
- Nezapomenout na závěrečné hodnocení (žáci tak vyjadřují svůj názor a dochází k vzájemnému obohacování se).
- Učitel připomíná, že mají žáci zakládat listy do portfolia.
- V případě testů je třeba, aby učitel zajistil IT učebnu.

Krátce také seznámíme učitele s dalšími aktivitami, které proběhnou v rámci Programu Kariérního rozvoje, např. besedy studentů s odborníky, kariérní praxe, testování studentů apod.

V praktické části semináře si učitelé vyzkouší práci s pracovními listy v roli žáků a případně mohou pokládat doplňující otázky, pokud jim není jasné něco z metodiky.

Zdrojem informací k tomuto semináři je zejména Metodika Kariérního rozvoje, část Metodika práce s pracovními listy a Profesním portfoliem.

Přínos kariérní praxe a metodika vyhodnocení testů

Cíl:

- Podrobně představit aktivitu Kariérní praxe
- Podrobně představit aktivitu testování studentů
- Sdílet zkušenosti z práce s pracovními listy v hodinách

Třídní učitelé jsou seznámeni s harmonogramem Kariérní praxe i se všemi aktivitami, které studenti absolvují (viz Metodická příručka pro realizaci Kariérní praxe).

Třídní učitelé jsou seznámeni s testy, které žáci absolvují, a také s Metodikou testování žáků (viz Metodika testování žáků) a také jsou seznámeni s Hollandovou typologií. Sami si vyzkouší test na základě Hollandovy typologie.

Následuje diskuze a sdílení zkušeností z práce s pracovními listy v hodinách.

Zdrojem informací k tomuto semináři je zejména Metodika Kariérního rozvoje, část Metodická příručka pro realizaci Kariérní praxe a část Metodika testování žáků.

Evaluační seminář

Cíl:

- Zhodnotit úspěšnost projektu, resp. Programu Kariérního rozvoje
- Informovat o hodnocení Kariérní praxe kouči kariérní praxe
- Naučit se pracovat s hodnotícím listem žáka
- Zhodnotit, jak postupovat v dalších letech

Na začátku semináře zrekapitulujeme aktivity, které proběhly v rámci projektu a spolu s třídními učiteli zhodnotíme jejich dopad na žáky. Dále učitele informujeme o hodnocení studentů kouči kariérní praxe. Spolu s učiteli probereme také výsledky testování žáků a zpětnou vazbu žáků ohledně testování.

Představíme učitelům hodnotící list žáka, který by měl žák i učitel vyplňovat v každém ročníku a tak zajišťovat, že Profesní portfolio bude opravdu živé a používané. Zdůrazníme učitelům, jak důležitá je jejich zpětná vazba žákovi a případně doporučíme možné zápisy.

Zhodnotíme, jestli je třeba v projektu něco měnit nebo jestli může zůstat v nezměněné formě i následující rok.

Zdrojem informací k tomuto semináři je zejména příručka Program Kariérního rozvoje, část Autoevaluace programu profesního rozvoje osobnosti žáka v oblasti profesní orientace

Profesní portfolio žáka

Cíl portfolio

Cílem profesního portfolio žáka je pomoci žákovi mapovat systematickou, cílenou cestu k objevení vlastního životního povolání, profese. Profesní portfolio je shrnující materiál žákova profesního rozvoje. Profesní portfolio má zamezit náhodné volbě budoucího povolání v časové tísní před ukončením studia. Profesní portfolio má zajistit, že volba budoucího povolání a volba studijní cesty k tomuto povolání je výsledkem dlouhodobého zvažování, přemýšlení, poznávání sebe sama a svých možností stejně jako zkoumání potřeb trhu práce a možností, které se na trhu práce pro budoucí povolání žáka nabízejí. Profesní portfolio není deníčkem žáka, ale vede žáka cíleně po cestě poznávání sebe sama, svých možností, potřeb trhu práce. Učitel nenásilně poskytuje v portfolio žákovi podporu formou písemné zpětné vazby.

Cílová skupina

Studenti sekundy – oktávy osmiletého gymnázia. Portfolio je však použitelné i pro odpovídající ročníky základní školy a čtyřletých středních škol.

Druh portfolio

Profesní portfolio sdružuje charakter portfolio sběrového a formačního. Charakter sběrového portfolio má v tom ohledu, že žák si do něho zakládá všechny materiály, postřehy apod. ohledně možné volby povolání. Charakter formačního portfolio má profesní portfolio v tom ohledu, že žáka cíleně vede k rozhodnutí o volbě budoucího povolání a studijní cesty vedoucí k tomuto povolání. Objevení či potvrzení této cesty by mělo být vrcholem celého portfolio.

Forma portfolio

Kroužkové složky A4 s možností vkládat další materiál. Složky jsou speciálně vytvořeny a obsahují pracovní listy, dotazníky, prostor pro vlastní závěry apod. Součástí portfolio je i písemná zpětná vazba třídního učitele žákovi v každém ročníku studia.

Práce s portfolio

Žák s portfolio pracuje především v třídnických hodinách věnovaných volbě povolání (nejméně 1 hodina měsíčně). Portfolio je samozřejmě vlastnictvím žáka a je žádoucí, aby si do něho žák vkládal další materiály, které ho v souvislosti s volbou povolání osloví. Nedílnou součástí portfolio je i záznam z kariérní praxe a její prezentace.

Poskytování zpětné vazby od učitele

Profesní portfolio je vlastnictvím žáka. Po dohodě však do portfolio učitel může vstupovat především v oblasti hodnotícího listu, ve kterém žák každoročně hodnotí své převládající zájmy a zaměření. Vstup učitele ve zprávě, kterou třídní učitel píše studentovi, musí být velmi citlivý. Úkolem učitele je žáka povzbudit k další činnosti. Vstup učitele do portfolio je důležitý z toho důvodu, aby žák byl za své portfolio a za svůj profesní a studijní rozvoj zodpovědný i jiné osobě než sám sobě. Tím je žák veden k tomu, aby se učil dlouhodobé zodpovědnosti a cílevědomosti.

Více viz samotné „Moje profesní portfolio“

Kariérní praxe

Vymezení pojmu:

Kariérní praxe je pětidenní stáž žáka na pracovišti pracovníka profese, kterou zamýšlí volit jako své budoucí povolání.

Cíl kariérní praxe:

Zjistit, zda profese, kterou si chce volit jako své budoucí povolání, splňuje představy žáka a zda je to skutečně správná volba. Při kladném zjištění motivovat žáka k cílené a intenzivní práci ve škole. V záporném případě ve spolupráci s rodiči, třídním učitelem a kariérním poradcem intenzivně přemýšlet o jiné profesi.

Ročník, ve kterém se kariérní praxe realizuje:

Doporučujeme druhý ročník střední školy – před vypsáním volitelných předmětů pro následující ročník tak, aby si žák mohl vybrat z nabídky volitelných předmětů ty předměty, které jsou relevantní pro budoucí povolání a studijní cestu, která k povolání vede.

Posloupnost činností při realizaci kariérní praxe:

- a) Kariérní poradce seznámí zákonné zástupce žáků se záměrem kariérní praxe a získá jejich souhlas.
- b) Kariérní poradce ve spolupráci s třídním učitelem představí žákům záměr kariérní praxe a zjistí zájem žáků o jejich budoucí povolání (na formaci žáka k volbě povolání dlouhodobě pracuje třídní učitel).
- c) Třídní učitel se žákem vyplní informační formulář o žákovi (motivace k profesi), prohlášení o mlčenlivosti.
- d) Ve spolupráci s místní Hospodářskou komorou zajistí pracoviště pro konání pětidenní kariérní praxe. Na každém pracovišti zajistí vedoucího praxe (kouč kariérní praxe), jehož činnost bude žák stínovat.
- e) Realizuje pracovní schůzku s koučem praxe, popř. s řediteli jednotlivých pracovišť. Na této schůzce:
 - a. seznámí se záměrem kariérní praxe,
 - b. seznámí s úlohou kouče praxe,
 - c. seznámí s úkoly a povinnostmi žáka – stážisty,
 - d. předá informační dotazník vyplněný žákem o motivaci žáka k volbě profese,
 - e. předá evaluační dotazník,
 - f. zjistí požadavky praxe na žáka (oblečení, zdravotní prohlídka aj.).
- f) Kariérní poradce ve spolupráci s třídním učitelem připraví dvouhodinový seminář pro žáky – Úvod do kariérní praxe. Seminář se koná předchozí pracovní den před zahájením praxe. Na semináři kariérní poradce vysvětlí další podrobnosti praxe:
 - a. Cíl praxe
 - b. Náplň činnosti žáka (stínovat profesí)
 - c. Průběh praxe
 - d. Způsob vedení deníku praxe
 - e. Výstup z praxe – deník praxe, prezentace o proběhlé praxi na závěrečném semináři pro ostatní žáky
 - f. Dotazy
- g) V průběhu kariérní praxe či třídní učitel navštíví místo konání praxe a poskytne případnou podporu. Je samozřejmé, že při výskytu jakéhokoli problému řeší třídní učitel či kariérní

poradce problém obratem. Kouč, žák, zákonný zástupce žáka, třídní učitel i kariérní poradce jsou v kontaktu.

- h) Následující pracovní den po ukončení kariérní praxe žák odevzdá třídnímu učiteli hodnotící dotazník kouče praxe. Na půldenním semináři probíhají prezentace jednotlivých žáků, kteří absolvovali kariérní praxi na různých typech pracovišť. Pokud na některém pracovišti byli současně dva žáci, mohou prezentaci zpracovat společně. Cílem prezentace je předat osobní zkušenost ostatním žákům s konkrétním pracovištěm a profesí, kterou žáci stínovali.
- i) Je vhodné, aby po ukončení kariérní praxe následovala krátká evaluační schůzka s koučem praxe, při které je praxe vyhodnocena se závěrem, co příští rok udělat lépe.

Evaluace kariérní praxe

Každá činnost ve škole musí procházet systémem vyhodnocování průběhu, výsledku a cíleného efektu. Cílem evaluace není upozorňovat na chyby, ale říci si, co se osvědčilo či neosvědčilo s cílem:

- a) Rozhodnout se, zda aktivita plní svůj cíl a zda v aktivitě budeme pokračovat či ji ukončíme.
- b) Pokud se rozhodneme, že v aktivitě budeme pokračovat, rozhodnout, jak ji udělat efektivnější.

Po kariérní praxi doporučujeme tyto způsoby autoevaluace:

- a) Dotazník a konference studentů
- b) Dotazník nebo konference koučů praxe
- c) Rozhovor s rodiči žáků

Spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků v oblasti volby budoucího povolání žáků

Cíle spolupráce

- a) Poznat rodinné zázemí žáka
- b) Seznámit se s mimoškolními aktivitami žáka, jeho zájmy, silnými stránkami z pohledu zákonných zástupců žáka
- c) Poznat představy rodičů o budoucí kariérní dráze žáka
- d) Informovat rodiče o projevech žáka ve škole v oblasti jeho dalšího profesního uplatnění
- e) Informovat rodiče o možnostech trhu práce a nabídce dalšího studia vedoucí k profesnímu uplatnění žáka
- f) Vytvořit synergii školy a zákonných zástupců žáka ve společné podpoře žáka v oblasti jeho profesního rozvoje
- g) Seznámit rodiče a získat jejich souhlas pro zapojení žáka do projektu profesního rozvoje žáka na škole

Formy spolupráce

- a) Rozhovor, konzultace
- b) Seznámení rodičů s výsledky žáka ve škole i v programu projektu profesního rozvoje

Zástupci školy, kteří především spolupracují s rodiči v oblasti volby povolání

- a) Třídní učitel
- b) Kariérní poradce

Úskalí spolupráce a jejich možná řešení

Celá řada úskalí a jejich eliminace je uvedena v kapitole 1. Dalším možným úskalím může být odmítnutí zákonného zástupce žáka, aby se dítě zapojilo do projektu profesního rozvoje žáka. Přestože jsme se s odmítnutím kariérního rozvoje a kariérní praxe ze strany rodiče nesetkali, nelze tuto alternativu vyloučit. Pokud rodič i přes opakovanou argumentaci (projekt pro své dítě odmítne, nezbývá, než žáka z projektu uvolnit. V době kariérní praxe pak takový žák musí absolvovat náhradní program např. v jiné třídě.

Autoevaluace programu profesního rozvoje osobnosti žáka v oblasti profesní orientace

Dva základní cíle autoevaluace programu profesního rozvoje osobnosti žáka:

- a) Zjistit, zda program profesního rozvoje osobnosti žáka plní svůj cíl a podle toho rozhodnout o tom, zda nadále pokračovat v programu.
- b) V případě, že se rozhodneme v programu pokračovat, pak zkvalitnit program tak, aby byl efektivnější.

Pracovník zodpovědný za autoevaluace programu, tvorba závěrů a jejich použití

Za autoevaluaci programu profesního rozvoje osobnosti žáků je zodpovědný kariérní poradce.

Z autoevaluace zpracuje krátkou zprávu, která obsahuje:

- a) SWOT analýzu formou jednoduché tabulky, ve které shrne všechna relevantní zjištění.
- b) Pod tabulku pak v bodech napíše doporučení pro příští rok včetně termínů, finanční náročnosti úkolů a zodpovědnosti za jejich plnění.

S výsledky autoevaluace seznámí vedení školy, autoevaluační zpráva se stává součástí autoevaluační zprávy školy. Navrhovaná opatření jsou po schválení vedením školy součástí úkolů školy pro příští školní rok.

Základní nástroje autoevaluace programu profesního rozvoje osobnosti žáka:

- a) Dotazník, anketa
- b) Autoevaluační konference
- c) Rozhovor
- d) Pozorování
- e) Studium materiálů, především profesního portfolia žáků

Popis jednotlivých autoevaluačních nástrojů

- a) Dotazník žáků – absolventů programu kariérního rozvoje (dotazník žáci dostávají po prvním roce studia na navazující škole):

1. Když byste si znovu dávali přihlášku na školu, na které studujete, rozhodli byste se opět pro tuto školu?

ANO

NE

Pomůžete nám, když svoji odpověď zdůvodníte:

2. Na CMG jste absolvovali program kariérního rozvoje, jehož součástí byla i týdenní kariérní praxe. Pomohl vám tento program při volbě dalšího studia?

ANO

NE

Pomůžete nám, když svoji odpověď zdůvodníte:

3. Která část programu vám nejvíce pomohla při volbě dalšího studia?

- Třídnické hodiny věnované volbě budoucího povolání
- Dotazníky, testy, pracovní listy
- Rozhovory s třídním učitelem či kariérním poradcem
- Kariérní praxe
- Beseda s absolventy školy, kteří již studují na vysokých či vyšších odborných školách
- Beseda se zástupci zaměstnavatelů, úřadu práce, personální agentury
- Jiné (uved'te):

4. Doporučili byste mladším studentům absolvovat program kariérního rozvoje?

ANO

NE

Pokud chcete, zdůvodněte:

5. Navrhněte, co by bylo potřeba doplnit či změnit v programu kariérní praxe, aby mladším studentům lépe pomohl volit další studium.

Změnit:

Doplnit:

b) Dotazník pro rodiče žáků – na závěr studia na škole:

1. Vaše děti v průběhu studia na naší škole absolvovali program osobnostního profesního rozvoje k volbě povolání a volbě studijní cesty vedoucí k povolání. Mluvili vaše děti s vámi o tomto programu?

ANO

NE

NEVZPOMÍNÁM SI

Další sdělení:

2. Domníváte se, že vaše dítě se bude v příštím školním roce připravovat na povolání, které bude pro něho vhodné?

ANO

NE

NEVZPOMÍNÁM SI

Další sdělení:

3. Domníváte se, že naše škola Vám a Vašemu dítěti svým programem profesního rozvoje osobnosti žáka pomohla k volbě povolání a studia, kterým se na povolání připravuje?

ANO

NE

NEVZPOMÍNÁM SI

Další sdělení:

4. Byli jste spokojeni se spoluprací se školou v oblasti volby povolání a dalšího studia?

ANO

NE

NEVZPOMÍNÁM SI

Další sdělení:

5. Co byste škole doporučili, aby vám a vašemu dítěti lépe dokázala pomoci vybrat budoucí povolání a studium, které k povolání vede?

c) Dotazník pro žáky na závěr kariérní praxe:

Viz Metodika kariérního rozvoje – Metodická příručka pro realizaci Kariérní praxe

d) Program autoevaluační konference třídních učitelů a kariérního poradce

Termín konference: květen/červen

Pracovník, který vede konferenci: kariérní poradce

Účastníci konference: třídní učitelé, kteří realizují v třídních hodinách program kariérního rozvoje osobnosti studenta

Časová náročnost konference: 60 minut

Nároky na prostory: neformální, kulatý stůl, příjemné prostředí, občerstvení

Účastníci konference předem dostanou pracovní list, podle kterého bude konference probíhat.

Účastníci se na konferenci nemusí připravovat. Cílem není pracovníky zatížit, ale dát jim příležitost zkvalitnit program profesního rozvoje osobnosti žáků.

Pracovní list, podle kterého kariérní poradce vede konferenci, může mít tuto osnovu:

1. Připomenutí cílů programu profesního osobnostního rozvoje žáků
2. Stručné shrnutí jednotlivých částí, které program zahrnuje
3. Otázky:
 1. Plní program svůj cíl?
 2. Co je zbytečné, co vynechat?
 3. Co doplnit?
 4. Co Vám na programu vadí, co naopak se Vám na programu líbí?
 5. Program kariérního rozvoje by měl motivovat žáky k určitému povolání a tím zvýšit jejich studijní úsilí nejméně v předmětech, které budou chtít jít dál studovat.
 - a. Je tomu tak?
 - b. Pokud ne, proč?
6. Je náplň třídnických hodin dostatečná? Je třeba něco doplnit, vynechat, změnit?
7. Jaké problémy v třídnických hodinách věnovaných kariérnímu rozvoji řešíte?
8. Jaká je spolupráce s rodiči?

Závěr

Jedním ze základních cílů vzdělávání je připravit mladé lidi k uplatnění se ve společnosti, což znamená především připravit je tak, aby se uplatnili na trhu práce. Přestože vzdělávání mladí lidé věnují velké množství času, učitelé investují do vzdělávání mladých lidí velké úsilí, rodiče stojí často nejen peníze, ale i starosti, stát do vzdělávání investuje miliardy korun, přesto dochází k tomu, že absolventi škol nenacházejí uplatnění na trhu práce či absolvují školu, která je připravuje na profesi, kterou nechtějí vykonávat. Jednou z příčin může být i skutečnost, že školy v přemíře povinností nemají zpracovaný program pro systematickou a cílenou přípravu mladých lidí pro volbu budoucího povolání. Pomocí mladému člověku v zodpovědné volbě budoucího povolání znamená především vést ho k sebereflexi vlastních zájmů a schopností, seznámit ho s možnostmi trhu práce a především dát mu možnost získat osobní zkušenost s reálným pracovním prostředím a náplní zvažované profese.

Toto vše plní program kariérního rozvoje osobnosti mladého člověka, který jsme v roce 2014 v rámci projektu financovaného z OP VK vytvořili a studenti CMG absolvovali. Program je nyní třeba dobře vyhodnotit, upravit a měl by se stát trvalou součástí školního vzdělávacího programu školy. To umožní, aby mladí lidé byli systematicky vedeni k volbě budoucího povolání a škola tak plnila jeden ze svých základních cílů.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se na programu podíleli a vložili do něho své tvůrčí úsilí. Všem, kteří se rozhodnou program nebo některou jeho část ve svých školách využít, bych chtěl popřát hodně úspěchů a hlavně radost z toho, že naše pedagogická práce plní své základní poslání: pomáhat nastupující generaci prožít smysluplný život ve společenství s druhými lidmi a pro druhé lidi.

Jaroslav Fidrmuc, vedoucí projektu